

Ardealul de Vest

Director: AUREL CHIRICIU — Anul I. Nr. 13. — LEI 2 — Luni 13 Dec. 1937 — Redacția și Administrația: ARAD, Str. V. GOLDIȘ Nr. 6

Manifestul guvernului către Țară

Majestatea Sa Regele a nevoit să ne reînnoiască alta Sa încredere, chemându-ne să ducem mai departe marea operă de consolidare națională ce a început acum patru ani și prin care am așezat țara pe drumul înfloririi și al propășirii.

Restabilind finanțele publice, punând în mișcare toate resorturile economice noastre, renăscând spiritul înăuntru și în afară, înviorând toate ramurile de producție — am obținut fără nici un împrumut străin și fără nici o trădare din patrimoniul Statului, să creăm noi noastre noi posibilități de dezvoltare. De azi, putem azi continua în acest ritm mai grăbit și putem în acest timp pași pe drumul reformelor menite să ducă la o definitivă consolare a statului.

Guvernarea care se desfață în fața noastră va astfel, o guvernare de continuitate dar și o guvernare de înnoire în toate domeniile.

Continuitatea în opera constructivă

Guvernarea de continuitate va continua să consolidăm ordinea și stabilitatea financiară și să aplicăm aceeași politică echilibrare bugetară și să asigurăm o echilibrare atât rodnică a muncii și propășirea generală, cât și satisfacerea normală a nevoilor materiale, continuând a asigura îndeplinirea tuturor obligațiilor Statului atât în țară și în afară.

Guvernarea de înnoire va continua executarea programului de înnoire a țării până la sfârșitul lui desăvârșire, din această implicație dintâi datorită a țării noastre.

Guvernarea de înnoire va continua cu mijloacele și într'un pas să opereze de refacere a gospodăriei țării, introducând spiritul de înnoire în toate

domeniile administrației generale și locale.

Vom continua să întărim Școala, pentru dezvoltarea căreia am cerut țării în ultimii ani jertfe fără de precedent și Biserica în care am văzut întotdeauna izvorul nesecat de întărire sufletească a poporului nostru.

Vom continua să îndrumăm tineretul în cadrul așezămintelor de disciplină națională, asigurându-i mai departe viitorul printr-o cât mai largă întrebuințare în locurile de muncă și de răspundere.

Vom continua să sporim tot mai mult mijloacele materiale acordate Sănătății Publice, desăvârșind astfel programul început cu atâtea rezultate rodnice și având drept principală preocupare igiena și sănătatea rurală.

Vom continua să acordăm industriei și comerțului aceeași ocrotire, pentru ca să poată rămâne mai departe factorii generatori de muncă și de avuție în viața economică a țării.

Vom continua să întărim prestigiul și autoritatea justiției, păstrătoarea supremă a legalității în Stat și să desăvârșim unificarea legislativă. Pentru a pune la îndemâna satelor noastre o justiție rapidă și lesnicioasă, vom reînființa instituția judecătorescilor ambulanti.

Vom continua să acordăm aceeași sollicitudine provinciilor unite, în acțiunea de ridicare economică, socială și culturală care a constituit și în trecutul nostru guvernare o directivă de permanentă aplicare.

Guvernare de înnoire

O guvernare de continuitate, dar în același timp și o guvernare de înnoire.

Această guvernare va deschide drum reformelor ce se pot înlăuntru azi, datorită situației generale financiare menite să urgenteze procesul consolidării economice și so-

cială, al înzestrării și al transformărilor reclamate de năzuințele vremurilor ce trăim.

În ordinea economică și socială, reformele guvernului vor avea drept țel ridicarea și instărirea claselor producătoare și în special a plugărimii și muncitorimii noastre.

Reformele pentru plugărimie

Pentru plugărimie — care s'a bucurat și în trecutul guvernare de atâtea numeroase și rodnice înfăptuiri menite să înviorze economia rurală — reformele ce vor fi realizate, vor avea drept scop în primul loc sporirea veniturilor ei prin sporirea veniturilor agriculturii.

Raționalizarea, zootehnicizarea și industrializarea agricolă vor fi preocuparea de căpetenie a guvernului. Un nou program de măsuri sprijinit de mijloace financiare îndestulătoare va asigura desăvârșirea acestor mari transformări întreprinse cu colaborarea tuturor organelor Statului și a tuturor organelor locale.

Un prim credit extraordinar de 1 miliard de lei va fi acordat în anul 1938 pentru executarea acestui mare program.

Extinderea, valorificarea și industrializarea plantelor textile vor primi însemnătatea unei probleme de căpetenie atât pentru viața agricultorilor cât și pentru viața Statului. Lupta pentru înlocuirea bumbacului, străin și costisitor, prin cânepa, inul și bumbacul românesc până la complectarea biruință.

Cooperarea și asociația vor fi instrumentele acestei rodnice prefaceri.

Politica de susținere a prețului produselor agricole și de scoborire a prețului articolelor industriale necesare agriculturii va primi o și mai largă dezvoltare prin aplicarea a noii măsuri menite să

vină în ajutorul agricultorilor.

Credite anuale vor fi puse la îndemâna plugărimii pentru ca aceasta să poată dobândi totalitatea pământurilor oferite spre vânzare prin bună învoială de proprietarii lor.

Constatarea și așezarea impozitelor agricole vor fi refăcute în vederea ușurării agricultorilor.

Consolidarea gospodăriilor coloniștilor și extensiunea colonizării românești la graniță vor fi urmăriți cu hotărâre.

Viața satelor va fi, în decursul acestui nou guvernării, temeiul tuturor preocupărilor noastre.

Reformele pentru muncitorime

Pentru muncitorime — reformele guvernului vor avea drept scop ridicarea materială și morală cerută de însemnătatea ce această categorie socială o reprezintă în viața Statului, impunând capitalului împlinirea tuturor îndatoririlor sale.

Pacea socială reclamă, azi mai mult ca oricând, stingerea luptelor de clasă și secarea tuturor izvoarelor de suferință și nemulțumire. Solidarizarea capitalului și a muncii este azi o necesitate. Munca trebuie să fie pentru muncitori izvor de economie și de capitalizare. Proprietatea individuală trebuie difuzată și în lumea muncitorimii. Sub semnul acestor porunci vor fi întocmite și aplicate reformele guvernului. Prin ele, muncitorimea va putea rămâne un element de ordine și de conservare, o forță de consolidare socială și națională.

Lărgirea sferei de aplicare a asigurărilor muncitorești și sporirea așezămintelor de asistență vor constitui un punct capital din acest nou program. Acțiunea de înzestrare a meșteșugarilor și muncitorilor cu unelte și mașini va fi intensificată.

Programul de investiții industriale și de lucrări publice

În ordinea înzestrării, măsurile guvernului vor avea de scop sporirea venitului național prin punerea în valoare a tuturor bogățiilor solului neexploatate încă. Situația înfloritoare a finanțelor publice ne îngăduie azi să trecem la executarea unui mare program de investiții industriale.

Deopotrivă, vom trece cu mijloace noi la executarea programului de lucrări publice, de refacerea căilor de comunicație și de electrificare rurală.

Executarea acestor mari programe va constitui un nou element de înflorire a industriei și comerțului și un nou câmp de acțiune al capitalurilor și muncii românești.

Acțiunea de despoliticianizare

În ordinea politică, reformele Guvernului vor avea drept scop despoliticianizarea totală a administrației generale, prin promovarea exclusivă a meritului, a muncii și a competenței, cu înlăturarea tuturor influențelor politicianiste — și prin asigurarea intereselor obștești, cu înlăturarea tuturor intereselor particulare.

Revizuirea tuturor legilor de organizare și a tuturor practicilor din viața noastră publică va fi făcută cu hotărâre, pentru a se asigura astfel, cu un ceas mai curând, aplicarea acestor porunci care vor crea în România Nouă o atmosferă de întărire și sănătate morală.

Nouii organe de control vor fi așezate în toată ierarhia de Stat pentru a asigura aplicarea acestor principii precum și executarea unei administrații oneste și cruțătoare de banul public.

În cadrul acestor refor-

(Continuare în pag. 11-a)

Necesitatea aplicării stilului românesc în arta industrială

Nu se poate spune îndeajuns câtă însemnătate are pentru cultura și ridicarea neamului nostru arta industrială. În aceste rânduri nu mă refer la problema industriei casnice. Dezvoltarea în arta industrială a stilului românesc, nu a luat avântul așteptat deși au trecut aproape două zeci de ani

Prima cauză a fost puternica influență a diverselor curente așa zise „moderne” sosele din Apus, cari imitate la noi se prezintă cât se poate de banale.

În artele plastice câțiva artiști români s'au făcut adepți acestor curente îndală ce au luat contact cu ele, călând să le maimuștrească spunând că sunt „tehnic de exprimare”. Industriile noastre nu întrebunțază diversele posibilități de aplicare a stilului românesc pe produsele lor, din motivul că nu le cunosc. Aici se resimte lipsa unei acțiuni pentru pregătirea meseriașilor și industriașilor (deserare stilului) care caracterizează poporul român. Cu un cuvânt tot ce cuprinde hotarele noastre. Această mișcare ar trebui pornită din partea forurilor oficiale respective a căror atribuțiune este: *Inființarea de cursuri pe specialități*, (lămplărie, lăcătușerie, construcții arhitecturale, zugrăvi, pictori, etc) *organizate de Camera de Muncă*. Micul industriaș sau meseriaș care își are instalat un atelier, tot ce are în viața sa, trebuie să aibă în vedere și să realizeze în stil românesc, înlocuind cum execută modelele streine.

Incep cu arhitectura care prezintă rolul cel mai important în viața de toate zilele. Orașele noastre au început a lua extensiuni de mari proporții edilitare atât în ținuturile alipite cât și în vechiul regat, unde s'a schimbat complet aspectul vieții românești de odinioară. Casele vechi românești cad fără cruțare sub loviturile nemiloase ale târnăcoapelor, pentru a face loc ridicării de cutii colosale de forme dreptunghiulare simple ori chiar rotunde având aspecte de geamantane sau alte forme curioase. Frumoasele pridvoare cu acele frize bogate imbrăcăminte, mobile, clădirea, pictura, muzica etc. și estetica vieții noastre va lua altă înfățișare mai plăcută, economică și comodă. Un singur apel și suferă de artiști decoratori, arhitecți, sculptori, desenatori vor porni cu o ambiție mândră la crearea de motive, planuri și proiecte originale românești, cari apoi să fie primale spre a fi la îndemâna oricui. O cât de modestă propagandă își va avea efectul.

În ce privește, noi avem un motiv special ca această in-

clădire publică cât și la o vilă sau casă particulară.

În București unde se întâlnește occidentul cu orientul se pot observa și studia chiar pe aceiaș stradă influența diverselor curente cari caută să predomină. Astfel amintesc doar Bulevardul Dacia azi Vintilă Brătianu, lângă un șir de așa zise block-house mono-toane găsești o casă clădită în stilul orientului armean, apoi alta cu un acoperiș ascuțit în sus parcă ar vrea să spintece cerul — e stilul germanic cu multă lemnărie în exterior, alta în formă de templu grec, apoi câteva case cu stiluri combinate și una singură rămasă în tot bulevardul este măreață și falnică cu pridvor, este zidită în stilul pur românesc cu pereți simpli albi — un model de culă cu un fel etaj. Este cea mai frumoasă și atrage atenția tuturor trecătorilor.

Mobilele, interioarele, vasele, bibliotecile, etc. vor avea aspecte pitorești, farmecul frumuseții lor nu trebuie să triumfeze numai la expozițiile internaționale unde cu mândrie le prezintăm ca produs de instinctul artistic al poporului român. Liferile ornate românești atât de frumoase nu se văd pe nicio firmă ori frontispiciul vreunei instituții.

Acele mici jucării fabricate în atelierul câtorva școli de meserii este un început care nu promite mult.

Incepul e greu, un mic stimul de incurajare și totul se poate face. Meritul va fi mare acelor persoane cari înțeleg rostul acestor rânduri — și vor deschide porțile propășirii acestui curent care va revoluționa industria noastră.

Se vor găsi la rândul său mulți mântuitori de condei cari să evidențieze ori ce acțiune pornită. Câteva exemple frumoase vor atrage după sine ambiția multor meseriași. Rezultatele vor fi rodnice și în scurt timp vom fi posesorii elementelor proprii românești, eliminând din mijlocul nostru tot ce este strein, improvizat de misiți păgâni. Astfel industria românească va înflori, brațele de muncă nu vor șoma, iar capitalul intern nu va lua destinații peste hotare.

Imbrăcăminte, mobile, clădirea, pictura, muzica etc. și estetica vieții noastre va lua altă înfățișare mai plăcută, economică și comodă. Un singur apel și suferă de artiști decoratori, arhitecți, sculptori, desenatori vor porni cu o ambiție mândră la crearea de motive, planuri și proiecte originale românești, cari apoi să fie primale spre a fi la îndemâna oricui. O cât de modestă propagandă își va avea efectul.

În ce privește, noi avem un motiv special ca această in-

me, noi măsuri vor fi luate pentru a garanta funcționarilor înaintarea numai pe baza notelor acordate anual de șefii ierarhici. Anuare pe departamente vor ține evidența situației funcționarilor. Armonizarea salariilor va fi rezolvată în decursul acestei guvernări.

Suflul cel nou ridicat împotriva practicelor învechite, și care stăpânește azi năzuințele întregii țări își va găsi deplină satisfacere în aceste reforme, roditoare nu prin formalismul legilor, ci prin executarea riguroasă și cinstită a principiilor cari vor sta la baza lor.

Naționalismul constructiv

Reformele acestea vor fi călăuzite de crezul naționalismului constructiv.

Acțiunea de ocrotire și de promovare a muncii românești, legiferată pentru întâia oară sub guvernarea trecută, va fi completată prin noi măsuri luate cu respectarea convențiilor internaționale și menite să asigure elementului românesc drepturile ce i revin ca element majoritar în viața Statului național.

Politica minoritară

Această acțiune lasă neatins toate posibilitățile de dezvoltare ale minorităților etnice băstinașe integrate azi în viața Statului național întregit și împărțându-i toate aspirațiile și toate interesele.

Respectarea, în cadrul legilor, a limbii și a credinței lor le rămâne pe deplin asigurată.

Chemăm și cu acest prilej minoritățile noastre conlocuitoare la o colaborare solidară desfășurată pentru consolidarea și propășirea Statului Român.

cercare să reușească pe deplin, pentru a evidenția existența artei românești în mijlocul minorităților, știut este pericolul permanent ce-l prezintă față de nașterea română, căutând să distrugă comerțul țării. Nouă! Tinerilor, ne revine greaua sarcină de a traduce în fapt cele două versuri ale lui Coșbuc:

„Câți vorbim o limbă și purtăm un nume
„Toți s' avem o țintă și un dor”.

Căci în adevăr, ce-ar fi mai nobil ca „toți s' avem o țintă și un dor” în toate acțiunile și lucrările, pe cari le îndeplinim întru prosperarea neamului nostru.

Eugen Dublea
profesor

Manifestul guvernului către Țară

(Continuare din pag. 1-a)

În afară, vom continua să ne călăuzim de directivele permanente care stau la baza politicii noastre externe, expusă pe larg a doua zi după reluarea frânelor răspunderii în cadrul alianțelor și al prietenilor noastre, și credincioși așezământului Societății Națiunilor, vom continua să apărăm pacea și fruntariile noastre vecine, căutând să întărim cât mai mult raporturile noastre cu toate popoarele fără deosebire.

O politică de pace, cu respectarea tuturor drepturilor noastre consacrate de tratate, și executat în cadrul colaborării internaționale va rămâne și de aci înainte politica externă a Statului nostru.

Români!
Înfăptuirile noastre din trecut rămân chezașia viitorului pe care avem dreptul să-l privim cu încredere.

Programul de reconstrucție națională ce am înfățișat reclamă liniște, solidaritate și muncă în disciplină.

Această liniște, această solidaritate, această dis-

ciplină — Guvernul le azi tuturor conștiințelor românești.

Ridicându-se peste ocupările personale peste resentimentele cătoare, toți Români datori să se strângă în jurul Guvernului nostru a-l sprijini și ajuta.

Zările viitorului sunt tulburi. În fața amenințărilor pot oricând izbucni, tufindeni gândul unirii împotriva vrajbeduhului înțelegerii alu puterile rău făcătoare urii.

În țara noastră împărată încă de greutatea nevoi, cu atât mai pe ceasul acesta nu pot fi al frământărilor și luptelor deșarte, ci nu al păcii și al muncii încetate, închinată în și propășirii obștești.

Cu aceste nădejdi aceste simțiminte, în mele marilor răspun pe care le poartă, Gu nulse îndreaptă către cerându-i sprijinul și crederea.

În numele guvernului
Preș. Cons. de ministri
Gh. Tătărescu

CORSO Cinematograf de premiere. Tel. 20-65

Panama Cel mai mare film muzical al ultimilor ani
Carole Lombard, Fred Mc. Murray,
rolhi Lamour — Reprezentațiile încep fix la orele 5, 7, 15 și 21

In curând: Doamna dela etajul II. Primul roman de
făcut în țară. Cu: Mary Don, Vasillu-Birtic, V. Popescu, Fotino, m

Eu și „Garda de Fier,”

În numărul de azi al ziarului „Universul”, fostul ministru de externe d. Nicolae Titulescu, într'un lung articol cu titlu de mai sus, explică motivele pentru cari mișcarea legionară l-a declarat „obiect de agresiune”. D. Titulescu, se apără de acuzațiile ce i se aduc

în legătură cu dizolvarea vil zii de Fier”, susținând că dânsul ci partidul național beral a dat jurnalul de ne vare.

Fostul ministru arată și politica externă dusă de ac sul și mai ales atitudinea de Germania și Italia. La mă afirmă că niciodată și-a luat obligația de a că liberă trecere trupelor tice prin România.

Unicum-Zwack oricând Vă este devotat de casă, dovedit cu prisore neîntrecut vinedcător.

Licheur-Zwack ca o deviză să Vă fie fa tul bând licoarea-i viața în divinele-i splendori.

Coniac-Zwack să Vă vegheze ca un păzitor, contra gripei ditul vajnic apărător.

Rom-Zwack trebuie să vă fie un pnt nedespărțit căci dă ce fierbinte gustul de nepr

Văntrebați cum toate-acestea le nțălniți orice loc???

Negreșit! Căci

Zwack e marca ce c duce peste to

Școala și burghezia română

Un stat poate exista numai printr'o burghezie puternică și burghezia se sprijină pe școală

București (Observator). Ima-
nea școlii actuale reprezintă
o oglindă societății de mâ-
ne, căci după compoziția ele-
mentelor actuale din școală,
se deduce cum va fi re-
prezentată societatea de mâine
în elementele cele mai re-
prezentative, — intelectuali.
Anchetă în lumea școlară ne
poate arăta clar, cari sunt vi-
tarele destine ale culturii no-
astre și o cercetare mai atentă
orientarea spiritualității româ-
nești. Găsim, că în lupta ce se
face cu alăta asiduitate pentru
romovarea dezideratelor na-
ționale, școala a fost prea mult
pe nedrept neglijată. Chiar
în școală trebuia întreprinsă
opera de refacere ro-
mânească, ca prin mijloacele
cari ne stau la dispoziție, aici
cele mijloace sunt suficiente,
să căutăm a modifica evolu-
unea societății românești du-
rând principiile imperativelor na-
ționaliste.

Câteva articole publicate în
numerele trecute, au desvăluit
în parte tragedia românismu-
lui din școală, relevând tot o-
dată unele lucruri interesante
și concluziuni și mai intere-
sante, ce se pot trage din ar-
ticolele amintite. Am arătat
prin cifre, cari poartă girul ofi-
cialității, deci nu sunt culese
în scop de propagandă, situa-
ția elementelor românești, față
de cele minoritar în general și
maghiar în special, arătând nu
numai că ei beneficiază de
o completă libertate în învăț-
ământul românesc, dar sunt
într'o situație privilegiată față
de români. Din scurtul ciclu
de articole se desprindeau ur-
matoarele:

1. că în timp ce numărul ele-
vilor români scade aproape cu
o sută într'un an, acel al
minorităților este într'o perma-
nentă progresie.

2. că toate carierele practice
și cu o rentabilitate certă sunt
acaparate de minoritari, în
timp ce românii sunt nevoiți
La frecvența facultăților pur teo-
retice, din cauza taxelor ur-
cate la cele dintâi.

Aceste două concluziuni, mai
bine zis constatări, sunt prin-
cipalele și poate cele mai ho-
rătoare, ele se evidențiază
din primul moment și pentru
o securitate națională, prind
o grabnică și radicală reme-
diere.

Din cifrele arătate reiese,
că dacă numărul elevilor ro-
mâni scade în același măsură,
în mai puțin de o sută de ani,
întreaga clasă intelectuală va
fi formată din minoritari. Ne
putem da seamă ce efecte ar
avea o metocrație la noi în
țară, îndeosebi după exempte-
le văzute în străinătate. Multe,
chiar foarte multe state s'au
prăbușit și în primul rând a-
vem exemplul imperiului ro-
man, din cauza amestecului
străinilor în conducere și nu
putem concepe ca în momen-

lul în care streinii și minorita-
rii ne-ar domina, prin numă-
rul intelectualilor, să nu fie
ispititor a căuta să determine
rostrurile noastre. Metocrația
care nu are nici o legătură și
tradiție cu poporul, în mij-
locul căruia trăiește, e firesc
deci să constituie un element
dizolvant, fiindcă numai prin
distrugerea trecutului se pot
valida în toată plenitudinea.

Deci statul trebuie să evite
acest fapt, și dacă nu-l poate
face prin oprirea elevilor mi-
noritari, sau prin limitarea nu-
mărului lor, să caute prin bur-
se a stimula cât mai mult cul-
tivarea finetului meritoriu
spre învățământ. Dacă elevii
români sunt mai pușini și nu-
mărul lor este în permanentă
descreștere, aceasta se va
precește în primul rând
precarei situației materiale
a populației românești.
Dat fiind că mijloacele econo-
mice nu permit ca românii să
iși dea copiii la școală, este
datoria statului ca până la în-
jghebură a unei burghezii în-
stărite românești, sau până
când țărănul va avea situație
economică corespunzătoare,
să stimuleze succesul elevilor
români prin burse, cât mai
numeroase și îndeosebi prin
burse acordate în învățământul
practic.

Aceasta din cauză că (după
cum am arătat) prin unele ci-
fre palide dar elocvente, în-
vățământul practic este inva-
dat complet de aceia cari au
interesul, nu se sfiesc a-l răs-
fălmăci după plăcerea lor. Mo-
tivul cel mai important pelân-
gă spiritul practic, care inconfes-
tabil, în urma unei înde-
lungate experiențe, este înnă-
scut în străini, sunt taxele ex-
cesive din învățământul practi-
c. Am văzut, că lipsa de mi-
jloace a populației românești,
și în deosebi a țărănului ro-
mân, face ca numărul elevilor
români să scadă și atunci ne
explicăm ușor, de ce suntem
covârșiți de elemente străine

în învățământul unde domnesc
taxele excesive, Statul trebuie
să intervină și aci pentru pro-
tecția elementului românesc,
spre a curma acest desecili-
bru nejustificat prin nimic și
să îndrepte orientarea elevilor
români spre acest învățământ.

Dar, în urma acestei an-
chele, ne putem întreba, care
este utilitatea formării elemen-
telor românești și, îndeosebi,
importanța ce poate să o aibă
în viitor? Căci simplele con-
statări, oricât ar fi ele de în-
temeiate și de pesimiste, nu
justifică nimic și concluziunile
se impun dintr'un alt punct
de vedere. În paginile buletin-
ului nostru, ne-am ocupat,
adese-ori, de necesitatea în-
chegării unei burghezii româ-
nești, și în aceste articole am
avut ocazia să analizăm rolul
burgheziei, pentru consolidarea
națională. Ori, condițiunea
primă și esențială a unei bur-
ghezii moderne, este instruc-
ția și numai o burghezie în-
struită poate determina des-
tinele unui heam. Burghezia
românească, astăzi, este încă
prea plâpândă și cu toată ob-
lăduirea statului, care depune
mari sforțări pentru crearea
unei burghezii românești in-
dependente și puternice. Dar,
ce viitor poate avea această
burghezie, când străinii prin in-
strucția, care și-o procură, ca-
ută a înlocui elementele ro-
mânești din toate locurile și
statul preocupat serios de
destinul acestei burghezii, neg-
lijează esențialul, chiar cheia
burgheziei, școala.

Concluzia finală, ce se des-
prinde din această anchetă,
este deci că, un stat mo-
dern nu se poate menține
decât pe o burghezie pu-
ternică și burghezia se
sprijinește de școală. De-
ci, grija primordială a unui
stat modern constă de men-
nirea, lui, este grija arătată
pentru școală și pentru elevii
cari vor fi cetățenii de mâine.
Un stat național nu se poate
realiza, decât printr'o școală
națională.

D. G. Tătărescu

a vorbit Duminecă seara
la Radio

Eri, Duminecă seara la
orele 19. la posturile româ-
nești de radio, a vorbit d.
prim ministru G. Tătărescu.
Cum nu s'a mai întâmplat
la noi niciodată premierul
țării și-a spus răspicat cu-
vântul, chiar în fața microf-
fonului, amintind acelor cari
vorbesc de „forțe oculte”, că
guvernul este ferm hotărât să
apere prestigiul Coroanei și
să continue opera de conso-
lidare a țării. Cuvântarea care
a durat aproape o oră, a
fost îndreptată exclusiv con-
tra dlui Iuliu Maniu, pe care

d. Tătărescu l-a numit: in-
fractor.

„D. Maniu, spune primul
ministru, s'a plâns la Bra-
șov că fiind la putere n'a
putut să-și ajungă scopul din
cauza unor... forțe oculte. Dar
d. Maniu a guvernat cum a
vrut și sub Regentă, având
puteri absolute și totuși nu
și a ajuns scopul!”

La urmă primul ministru
a afirmat că d. Maniu ofen-
sează ceea ce națiunea ido-
latrizează, batjocorește ceea ce
poporul respectă. »Dar și d.
Maniu trebuie să respecte»
Și dacă nu va voi, va fi silit.

Candidații guvernului cartelat cu Frontul Românesc la Arad

Lista Nr. 1

1. Dr. d. Manolescu, prof.
univ. Preș. org. liberale Arad.
2. Aurel Birtolon, preș.
Fr. Românesc Arad.
3. Dr. Romul Coțoiu, pri-
marul Aradului.
4. Sebastian Șerbescu, fost
deputat de Arad.
5. Frantz Besinger, ziarist,
reprezentant al partidului ger-
man.
6. Iosif Vulpe, ajutor de
primar al Aradului.
7. Leontin Ciurbea, avocat
Șebiu.
8. Ioan Botișel, av. Chi-
șineu-Criș.

9. Dr. Petica Petrilă, av.
Reprezentant al Frontului
Românesc.

Lista nr. 2 este a parti-
dului național-țărănesc, în
frunte cu dr. Iustin Marșeu.

Lista nr. 3 național-creș-
tină. Cap de listă Dr. Barbu.

Lista nr. 4 georgistă. Cap
de listă dr. S. Ispravnic.

Lista nr. 5 „Total pentru
țară” Cap de listă Al. Can-
taczino.

Sunt depuse 11 liste.

Citiți
Frontul de Vest

CADOURI de Crăciun pentru mici și mari
cumpărăți la

LIBRARIA „CONCORDIA“

GH. MUNTEANU — Str. Eminescu Nr. 4 — Arad

Cele mai frumoase bijuterii, ceasornicele
cele mai precise, tacâmuri și obiecte pentru cadouri la

Coloman Hartmann

BIJUTIER — Arad, (Palatul Minorilor) — Prețuri solide

De ce e unic în felul său târgul de Crăciun al marelui
magazin de sticlărie și porcelane

Albert Szabó

1. Fiindcă fiecare cumpără-
tor primește un coupon, prin
care poate câștiga un aranja-
ment complet de bucătărie,
precum și 99 bucăți obiecte
frumoase cu ocazia tragerii
de cadouri din ziua de 24
Decembrie.

2. Prețurile din vitrină sunt
unice ca effinătate și tofusi
de calitate superioară.

3. Cu ocazia târgului de Cră-
ciun un funcționar specialist
oferă mărfurile potrivite pen-
tru cadouri.

4. Pentru evitarea aglomera-
ției în afară de vastul local
dela parter au fost deschise

saloanele dela etaj aranjate
după sistemele marilor capi-
tale unde sunt expuse peste
100.000 obiecte.

5. La dispoziția clienților
stau funcționarii specializați,
3 casserii și 3 mese de am-
balaj, pentru a servi rapid și
elegant.

6. Orice colet mic e trans-
portat la domiciliu pe tot cu-
prinsul orașului Arad.

7. Cumpărătorii cari posed
carnetele „Consum” și „In-
lesnirea beneficiază de favo-
rul creditului în condiții de
bani gata.

—0—

Rezultate sportive

Matchuri amicale

București. F.C. Rapid-Unirea
-Tricolor 3:3 (1:0) 2000 spec-
tatori.

Timișoara. Ripensia-Chine-
zui 4:2. Cel mai bun jucător
a fost ripensistul Bindea, ca-
re a marcat 2 puncte.

Cluj. CAO-Universitatea 2:2

—0—
Balul Gloriei va avea loc la
22 Ianuarie 1938, în saloanele
Hotelului Central Arad.

Frontul de Vest

Organ de afirmare
românească

Arad, Strada V. Goldiș 6.

Redactor responsabil:

Aurel Chiricia

ABONAMENTE:

Particulari Lei 120 anual
Sprijinitori „ 300 „
Autorități „ 1000 „
Întreprinderi „ 1500 „

PAGINA STRĂJERULUI

CREDINȚĂ ȘI MUNCĂ PENTRU ȚARĂ ȘI REGE

Sfințirea monumentului „Eroilor” din comuna Covăsinț, jud. Arad

Duminecă 5 Decembrie a. c. în cadrele unei mărețe solemnități a avut loc desvelirea și sfințirea monumentului eroilor din fruntașa comună Covăsinț.

La ora 9 s'a început Sf. Liturghie, oficiată de preoții Gh. Balta și I. Terebențiu, răspunsurile liturgice fiind date de corul bisericesc de sub conducerea harnicului inv. Romul Drincu. După terminarea acesteia, în fața pavilionului național, așezat pe piața din jurul monumentului, se formează careul străjeresc și iau loc în jurul său toți locuitorii comunei veniți să asiste la aceasta măreață sărbătoare. Fanfara română din Miniș intonează marșul funebru sub conducerea măcastră a instructorului N. Peia. Unitățile de străjeri dau pe rând raportul, iar preotul Gh. Balta președintele comit. Inițiativă, taie panglica tricoloră care lega monumentul și cu aceasta acoperitoarea monumentului este înlăturată, apărând în rața asistenței un frumos soclu de 3, 5 m. având în vârful său postat un splendid vultur din bronz masiv, cu aripile întinse, în față o cruce în relief încadrată de o ramură de maslin, iar pe cele două fețe laterale gravate numele celor 109 eroi ai comunei.

Solemnitatea continuă cu serviciul divin, ridicarea pavilionului național, textul biblic interpretat de pâr. I. Terebențiu, și apelul eroilor făcut de către trei străjeri din centuria 5-a. Moment impresionant, când vocile nevinovate ale copiilor fac apelul celor cari au dat totul pentru țară, iar șeful cuibului indică cu hotărâre prezența spirituală a celor morți, prin formula „Mort pentru patrie!” Din ochii întregii asistențe cădeau picuri de rouă, cari simbolizau prinosul recunoștinței pe care prezentul o oferă făuritorilor României întregite. Urmează înflăcărata cuvântare a pâr. președ. Gh. Balta, care în cuvinte inra-

riate face să dispară pentru o clipă vălul uitării și readuce în prezent întreaga tragedie trăită în decursul marelui războiu de acei cărora adevărată înmormântare se face azi. Cei prezenți iau parte activă la durerea nepotolită a mamelor îmbătrânite, a văduvelor și orfanilor înșiruiți dealungul careului străjeresc, vărsând cu abundență lacrimi mângâitoare.

Memoria eroilor este cinstită prin o declamare de V. Militaru „Mărire Vouă”, după care corul străjerilor intonează cu entuziasm sub preceptul conducere a inv. R. Drincu „Pui de Lei” iar Cpt. Vorțan, fiul comunei, reaminteste în câteva cuvinte faptul că aproape toți cei morți au stat sub conducerea sa și că pentru dânsul acești morți trăesc în prezent în sufletele noastre îndemnându-ne să cultivăm cu îndărătnicie, cultul dragostei de neam și patrie. După aceasta vorbește prof. I. Dabieciu, aducând salutul stolului străjeresc dela Liceul Moise Nicoară Arad și evidențind necesitatea momentului care ne obligă să ne unim în fața jertfei eroilor. Din partea văduvelor și orfanilor vorbește cu lacrimi în ochi, inv. Vasile Popoviciu, orfan de războiu. Prin cuvinte calde stoarce lacrimi din ochii îndurerăți ai asis-

tenței și cheamă la datorie întreg tineretul prezent. Urmează darea de seamă făcută de inv. I. Vârtaciu, secretarul comitetului, din care se desprinde străduința neobosită a tuturor membrilor acestui comitet, depusă cu gândul de a termina cu un ceas mai de vreme opera de imortalizare a numelor eroilor comunei noastre. Dsa, relevă și greutățile întâmpinate din cauza neînțelegerii rostului acestei lucrări din partea unor oameni răuvoitori, printre cari relevă pe membrii comunității baptiste din loc, cari n'au dat nici măcar un răspuns la apelul comitetului. La sfârșit face predarea monumentului primarului Gh. Farcașu, care în cuvinte bine simțite îl ia în primire asigurând comitetul că se va strădui ca monumentul să devină un altar al naționalismului tuturor locuitorilor comunei.

După executarea alor încă două puncte de cor, „Purtăm în suflet bărbăția” și „Imnul Eroilor”, urmează împodobirea monumentului printr'o frumoasă cunună făcută de străjeri fanfara intonează cu măiestrie încă 2 bucăți muzicale și pe urmă serbarea se încheie cu defilarea unităților străjeresti având în frunte drapelul stolului. **Cor.**

Straja Țării
COHORTA STRĂJERELOR ARAD
anunță

SERBAREA DE CRACIUN

ce va avea loc

Joi 16 Decembrie a. orele 5 precis în Sala Teatrului Comunal
PROGRAMUL

1. Cu noi este Dumnezeu — corul Cohortei.
2. Cuvântarea ocazională, rostită de Dna directoare Eugenia Constantinescu comandanta Cohortei străjerilor Arad.
3. Imnul Cohortei Arad — cuvinte de stăjera E. Codău, muzica de subl. R. Botto.
4. Pace, versuri de O. Goga recitate de străjera Mariana Tapos.
5. Vecernia, de Botneanski executat de corul cohortei.

6. „Crăciunul” piesă într'un act jucată de străjerii stolului Liceului Comercial de fete.
7. Noaptea sfântă, fecerie în două tablouri.
 - a. Colindătorii, versuri de G. Coșbut recital, străjera S. Ouleran
 - b. Tablou I. străjerii stolului Liceului El. Gh. Birta.
 - c. O, ce veste minunată Maică sfântă a lui Ieșu Colinde executate de corul Cohortei.
 - d. Tabloul II. străjerii stolului Liceul Industrial de Fete.
 - e. Băletul ingerilor stolul Școlii primare de Nr. 2 „Vasile Goldiș”.
 - f. Colinde de Crăciun executate de: stolurile Liceului Elena Gh. Birta, Liceul Comercial și Liceul Industrial.
8. Stingerea — corul Cohortei Imnul Regal Orchestra sub conducerea Dlui Subl. R. Botto.

Citiți

„Frontul de Vest”

Declarațiile făcute presei

de d. Teofil Sidorovici comandant „Străjii Țării”

D. comandant al „Străjii Țării” Teofil Sidorovici a făcut declarații presei, o expunere a misiunii ce are de îndeplinit această instituție îndrumătoare a tineretului.

După ce a adus omagiu de recunoștință presei românești, pentru obiectivitatea și căldura cu care a urmărit desfășurarea activității străjeresti, d. comandant Teofil Sidorovici a vorbit despre „Straja Țării” spunând:

Instituția această, creată din înalta sugestie și înaltul îndemn al celui ce cărmuiește destinele poporului românesc, are menirea să dea tineretului și întregii mase a poporului, acea unitate de simțire de cugetare și de acțiune, atât de necesare vremurilor de azi.

Straja Țării spre deosebire de O.E.T.R. are un cadru mult mai larg, o noțiune cu mult mai cuprinzătoare. Acțiunea ei nu se mărginește numai pe tineretul școlar dela 7-19 ani, ci și la eel extrascolar precum și la organizațiile preexistente din diferite regiuni: șoimi, arcași, sportivi, A.C.T., A.C.F., etc. și influențează prin exemplu viu, întregul popor.

Unitate de comandament

În fruntea instituției este un comandant care execută o serie de directive, pe linia de ordine și disciplină a muncii constructive. Ne folosim de energia tineretului care este dinamic, dar știm să ascultăm de sfaturile înțelepte ale celor încărcați în slujba țării. Ne-am ales colaboratori vrednici, călăuzi de binele neamului pe cari i-am găsit printre profesori, învățători, ingineri, preoți și dintre toate ramurile de activitate.

În activitatea pe care o desfășoară „Straja Țării” ne găsim alături de toți fiii acestei țări, fără de nuanțe sau credințe politice. Instituția această este terenul neutru pe care se pot întâlni într'un gând și într'un cuget pentru binele generației ce

se ridică, toți factorii conșcenți de viitorul țării. Aici formează un suflet, o credință, o unitate spirituală care să fie călăuzit tineretul. Și credem că nu se va găsi nici un bun român care nu o sprijine, să nu caute o ajută să meargă pe drumul cel bun.

Organizația „Străjii Țării”

Organizația „Străjii Țării” cuprinde un comandament central, care dirijează și ordonează mișcarea întregului tineret, apoi un stat major care elaborează; centrele formarea comandantilor, uz ne în care se pregătesc toți cei cărora li se încredințează unitățile străjeresti și apoi unitățile teritoriale, lângile de băieți și fete, giunile pe județe cohortele stolurile, centuriile, sfârșind cu unitatea de bază, cuibu

Latura economică națională

În afară de educația morală național-patriotică și socială străjeria își propune să atingă și latura de economic națională. Vrem să formăm tineret care să folosească să pună în valoare atâtea bunuri ce astăzi stau nefolosite și cari ar putea fi adevărată sursă de venituri cu ajutorul cărora s'ar putea organiza cantine s'ar da tâtea ajutoare copiilor săraci. Străjerii vor strânge fieri vechi aruncat azi prin colțurile ogrăzi, fulgii dela pășăurile tăiate, cărpele ce le dala gunoi, etc. Vor învăța apoi să prețuiască bunul public la care să contribuie de zi prin fapte și realizări vor înfrumuseța satul, vor albina harnice în gospodăriile lor.

Tabere și coloni

Straja Țării are în programul ei de activitate, organizarea taberelor semi-permanente cu cabine de adăpost, unde tineretul să trăiască viața colectivă și unde să învețe ordinea și disciplina muncii întărindu-se în acelaș timp.

URANIA Azi ultima oară „OGORUL”

TEL: Nr. 12-32

Măine Marți premieră:

„Totul pentru Firmă” Perla comediilor vienezes FELIX BRESSART, Otto Walburg, Friedl Czepel 2 ore de răs și de muzică fermecătoare.

Urmează: „Sanglai sub gloanțe” Actual, Emoționant, Sguditor

Din 500

aparate de radio unul mai minunat ca altul vă puteți alege!!!

Au sosit ultimele creații! — Condițiuni de plată foarte avantajoase astfel că foarte puțin se pot obține toate aparatele cu renume mondial la firma

S. HAMMER ȘI FIUL

Arad, Bdul Regele Ferdinand Nr 27